

Om Lektoratsordningen – anmodning om foretræde for Kulturudvalget

Vi skriver til jer for at henlede jeres opmærksomhed på den Lektoratsordning, som SVM-regeringen desværre har lagt op til at udfase fra 2025. Vi repræsenterer dels Lektoratsudvalget, som rådgiver Uddannelses- og Forskningsministeren om ordningen, dels Lektorbestyrelsen, valgt af den samlede gruppe af danske sendelektorer i udlandet.

Lektoratsordningen er den institution under Uddannelses- og Forskningsministeriet, som siden 1937 med stor succes har sendt lektorer ud for at undervise i dansk sprog, kultur, samfundsforhold og historie på universiteter i store dele af verden.

Lektoratsordningen bidrager substantielt til aflønningen af disse sendelektorer, som ud over at undervise også – ofte i tæt samarbejde med de lokale danske ambassader – står for kulturelle arrangementer uden for universiteterne. Derudover støtter ordningen indkøb af undervisningsmaterialer, arrangementer, gæsteforelæsere, studierejser mm. på danskstudier i endnu flere lande. Ialt har danskstudier i udlandet pt. ca. 2000 studerende fordelt på 65 universiteter, som har stor glæde af selv relativt små bevillinger.

Alt dette får vi for de kun 9-10 millioner kroner, ordningen koster om året. Og Danmark får meget tilbage, da Lektoratsordningen ikke kun kan ses som et stykke dansk uddannelsespolitik i udlandet. Den bidrager afgørende til uddannelsen af dansksprogede oversættere, tolke og arbejdstagere, til udbredelsen af kendskabet til Danmark og dansk kultur og til dansk kulturdiplomati. Den yder altså et væsentligt bidrag til dansk kultur-, erhvervs- og udenrigspolitik.

Mens Udenrigsministeriet i det finanslovsudkast, der nu forhandles om, står til at få tilført en ekstrabevilling på over 800 millioner kr. frem til 2027, står Lektoratsordningens kun 10 millioner kr uforståeligt nok til udfasning, på trods af at ordningen er et eksempel på allerede etableret, effektiv og fleksibel *public diplomacy*.

Målet med ordningen er på kvalificeret vis at repræsentere Danmark og ”det danske” i en omskiftelig verden, på linje med dansk udenrigspolitik. Som reaktion på de aktuelle geopolitiske udfordringer er samarbejdet med Rusland derfor blevet afbrudt, og sendelektorer til Kina er på hold, mens forhandlinger er i gang om nye sendelektorater i Ukraine og Georgien. Gennem Lektoratsordningen udføres et vigtigt kulturdiplomatisk arbejde for Danmark i en tid, hvor der oplagt er brug for europæisk sammenhold, interkulturel forståelse og udbredelse af danske værdier.

Vedtages finanslovsforslaget, vil en enestående institution i dansk kulturliv blive udfaset i løbet af 2025 og de facto nedlagt fra 2026. Uddannelses- og Forskningsministeriet har allerede nu annonceret, at nye aftaler med udenlandske universiteter ikke vil kunne indgåes ud over 2025, og man vil begynde at opsige de eksisterende aftaler fra 2025.

Men det betyder vel ikke nødvendigvis, at danskstudier lukker i udlandet? Denne indvending har vi ofte hørt i de seneste ugers debat om sagen. Men jo, det betyder det faktisk på en lang række universiteter, særligt i Østeuropa, men også i fx. Canada. Ligesom danskstudier i Ukraine og Georgien trods stor interesse, velvilje og opbakning fra både de lokale universiteter og de danske ambassader, ikke vil blive etableret. Mange steder er sendelektoren en helt central medarbejder blandt få eller ingen kolleger, og mange steder begynder danskstudier med oprettelsen af et sendelektorat. På en lang række andre universiteter vil

man komme til at savne midler til invitation af danske forfattere, forskere og filmmagere, til sprogseminarer, kulturfestivaler mm. Dermed begrænses de danskstuderendes adgang til kultur møder, der er en vigtig del af arbejdet med sprog og kultur. Det har vist sig særlig værdifuldt for de mange danske virksomheder, der især i Øst- og Centraleuropa ansætter bachelorer og kandidater i Dansk og gerne finder nye medarbejdere i forbindelse med sådanne møder. I mange tilfælde endda inden de er blevet færdige med deres uddannelser.

Vi anmoder om foretræde for Kulturudvalget for at besvare eventuelle yderligere spørgsmål, da vi meget håber på jeres engagement i sagen og dermed i de aktuelle finanslovsforhandlinger.

Med venlig hilsen,

Tine Roesen, medlem af Lektoratsudvalget

Bo Helldén, formand for Lektorbestyrelsen